

Ugrás az ismeretlenbe: Hogyan lesz a kutatóból fejlesztő?



❖ Probléma:

Az akadémiai-egyetemi szektor is óhatatlanul változik, egyre inkább érvényesülnek a piaci szempontok. Külföldi példák alapján egyértelmű, hogy a lineáris kutatói pálya már nem tud egy életen át tervezhető életpályát nyújtani a fiatal kutatóknak.

❖ Megoldási javaslat:

A kutatóképzés minden szintjén legyen hangsúlyos, hogy a kutatók jelentős része az iparban, fejlesztő vállalkozásokban fog dolgozni. A doktori és posztdoktori képzés készítse fel a hallgatókat a fejlesztésben való helytállásra, tanítson vállal-kozási ismereteket, emelje be a hasznosítási szemléletet az oktatásba, mint a tudomány egyik legfontosabb elemét.

❖ Nyitott kérdés:

Ki tudja ezt tanítani Magyarországon? Hol kell mindezt tanítani? Mikorra érik be a tanítás gyümölcse?

Ki fizeti a révészt?



❖ Probléma:

A tudáshasznosítás intézményrendszere még alig alakult ki. Az egyetemi TTI-k működése még nem képes 100%-ban ellátni a feladatát, sőt, gyakran inkább találmányi rendőrségként működnek semmint segítő kézként. A profitorientált tanácsadók, pályázati írók pedig csak szűk profilú segítséget tudnak nyújtani magas áron, amely nem pótolja a teljeskörű innovációs szolgáltatást.

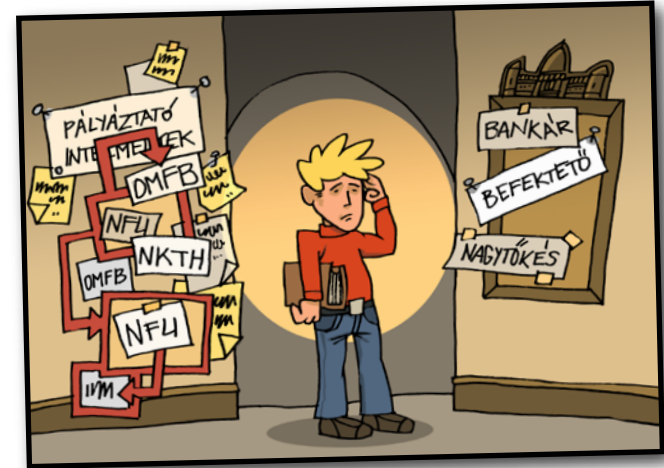
❖ Megoldás:

A kutatóhelyi TTI-k megerősítése, szolgáltatási feladataik összehangolása mind a piaci szereplők, mind pedig egymás között. Országos igényű gyorsfelmérés az eddigi működés tapasztalatairól (3 év telt el az innovációs törvény óta), ennek alapján javaslattevő a működés javítására.

❖ Nyitott kérdés:

Ki finanszírozza a tech transzfer komplex feladatait? A potenciális projektek csak igen kis százaléka ígér gyors megtérülést, amely piaci alapon működő TTIK-et tudna eltartani.

Üzleti modell: pályázat vagy befektető?



❖ Probléma:

Mind a pályázati, mind a befektetésen alapuló piac kidolgozatlan, éretlen. A pályázati rendszerek közül egyiknek sincsen mérhető outputja, mivel mindegyik összesen 1 életciklust ért meg a megszüntetése vagy átszervezése előtt. Kockázati tőkebefektetés high-tech cégekbe alig történt az országban, amik vannak, azoknak a többsége is állami kockázati tőke alap.

❖ Megoldás:

Több évre érvényes pályázati és tőkebefektetési rendszert kell kidolgozni az állam részéről, amely MINDEN szereplő, azaz a kutató, a befektető és az állam érdekeit is szem előtt tartja, és amely iránymutatásul szolgál a hazai és a külföldi magánbefektetők részére is. Ha van egy kiszámítható, előre tervezhető pályázati és egyéb tőkeforrás csomag, akkor a magánbefektetők bizalma is megnő és a kutatók is tudnak több évre előre tervezni.

❖ Nyitott kérdés:

A tudománypolitika szétaprózottsága miatt még azt sem lehet tudni kinek kellene ezt kialakítani, és ki tudja garantálni a hosszútávú fenntarthatóságot. Eddig a fiatal kutatókat semmilyen szinten nem vonták be a finanszírozási rendszerek kidolgozásába, pedig ők a fő célcsoport.

A nanotrágya-terv



❖ Probléma:

Az új pályázatok a lehetőségeket az elmaradott térségekre összpontosítják, ezzel szemben a high-tech iparág a legfejlettebb régióközpontokba tömörül. Az elmaradott térségekben sem infrastruktúra, sem munkaerő nem áll rendelkezésre a high-tech iparágak igényeihez. Biztos, hogy a vesztes lóra kell a legnagyobb tétet tenni?

❖ Megoldás:

A pályázatokban ki kell emelni a tudásvállalkozásokat, és meg kell fordítani a területi elvet: még a legfejlettebb hazai központok is erősen elmaradnak a nemzetközi versenytársaktól, ha oda koncentrálnak a forrásokat akkor talán van esély a felzárkózásra.

❖ Nyitott kérdés:

Hogyan lehet összeegyeztetni a felzárkózást a hazai lemaradott térségek és fejlett központok, illetve a hazai high-tech ipar és a nemzetközi versenytársak között?

Elfogyott a félpénzem!



❖ Probléma:

Egy tudásvállalkozás elindításához jelentős induló tőkére van szükség, amely nem áll rendelkezésre egy fiatal kutatónak. Tudomásul kell venni: a versenyszféra árait nem képes megfizetni egy ösztöndíjból élő kutató, bármilyen apró dologról is van szó: az átlagos ügyvédi óradíj 25-szöröse a tanársegédi nettó órabérnek.

❖ Megoldás:

Radikálisan megkönnyített, egyablakos adminisztráció tudásvállalkozások indításához. Akár addig is el lehet menni,

hogy előkészített bejegyzett cégeket kínálnak ingyen az állami hivatalok, amelyeket tudáshasznosításra készen kapnak a kutatók, csak működtetniük kell.

❖ Nyitott kérdés:

Ki fogja ezt levezényelni és hatékonyan keresztülvinni az apparátuson?

Hol a magvető tőke?



❖ Probléma:

Magyarországon nem érhető el magvető tőke, amely az innovációs lánc legkritikusabb elemét finanszírozná. Az innovációs rés néven ismert probléma az alap kutatások és korai alkalmazott kutatások eredményei után, de a piaci nyereség lehetősége között található: a fejlesztés nem finanszírozható tovább pályázatokból, hiszen megvan már a cikk, szabadalom, esetleg a prototípus is, de ahhoz hogy kockázati tőkebefektető egyáltalán szóba álljon velünk, üzleti terv és 3 éven belüli biztos 100%-os értéknövekedés szükséges.

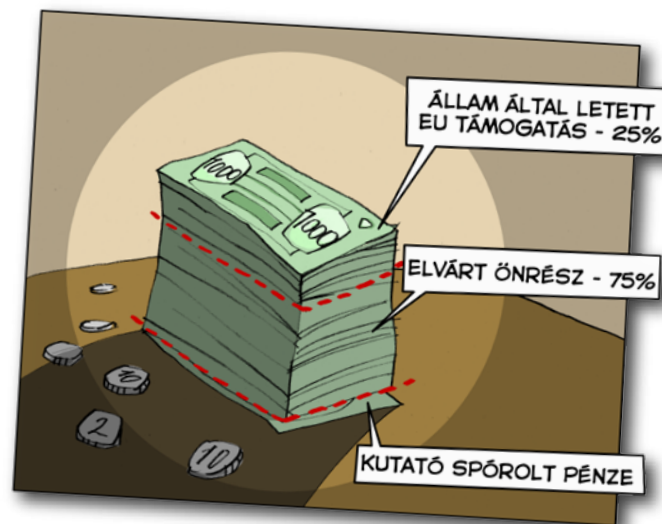
❖ Megoldás:

Magvető tőke alapot kell létrehozni, amely vissza nem térítendő, önrészt nem követelő kis összegű támogatást ad, progresszív rendszerben. Az Irinyi pályázatot kell újra megindítani, kisebb változtatásokkal az eddigi hazai tapasztalatokra és az amerikai SBIR rendszerre támaszkodva.

❖ Nyitott kérdés:

Alapjában pályázati vagy tőkebefektetési jellegű rendszer legyen? Mekkora forrás áll rendelkezésre?

A pénznek éppen a hiányzó fele van meg!



❖ Probléma:

A kutató-fejlesztő mikrovállalkozások tőkehiánnyal küzdenek. Az EU FP7 keretprogramokban a támogatási intenzitás kis és középvállalkozások számára 75%, menedzsment feladatokra 100%. Ehhez képest a hazai felzárkóztatási célzatú pályázatok ennél jelentősen kisebb támogatástartalmat ígérnek: 25-40% között. Hogyan lehet a felzárkóztatási erőforrás kisebb, mint az, amihez fel akarunk zárkózni?

❖ Megoldás:

Tudásvállalkozások indításához minimális vagy jelképes önrészt szabad csak kérni.

❖ Nyitott kérdés:

Hogyan biztosítható, hogy a cégek megállnak a saját lábukon a pályázatok lejárta után? Miként lehet elkerülni a "megélhetési pályázó" üzleti modellt?

Telek a Holdon - hitelből?



❖ Probléma:

Hitelből nem lehet fejlesztést végezni a high-tech iparágakban, elsősorban a magas kockázat miatt. Mivel egy cég - egy ötlet, ezért egy kockázatos ötletre semmilyen hitelt nem lehet kapni, ha esetleg lehet azt nem érdemes felvenni: ha bukik az egy ötlet, nem marad semmi a cégben, amiből törleszteni lehetne. Ezt bizonyítja a kedvezményes vállalalkozási hitelkonstrukciók iránti érdektelenség: az első Európa Terv hitelkeretét csak kis részben sikerült lekötni, az MFB kedvezményes pályamódosító kölcsönét mindössze 1 ember igényelte eddig.

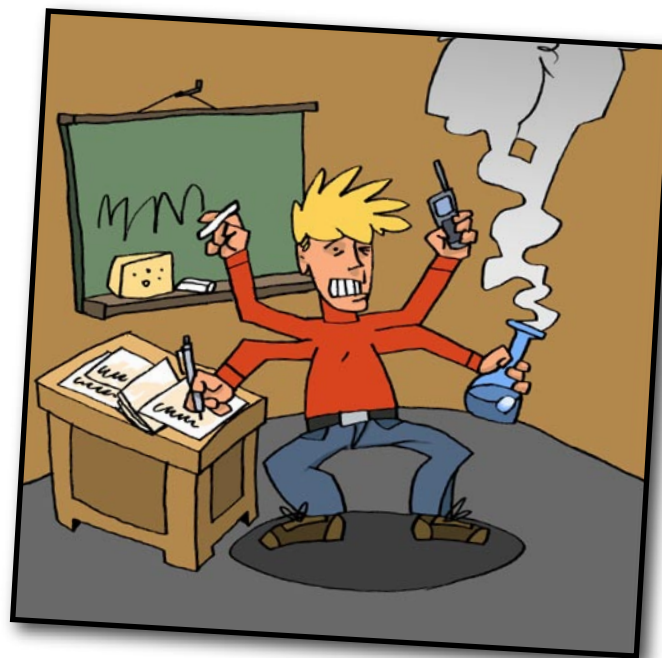
❖ Megoldás:

Fel kell hagyni a hitel jellegű fejlesztési támogatásokkal, ugyanis nem érik el a kitűzött céljukat, viszont rengeteg közreműködő (Bankok, hivatalok) erőforrásait igényli, tehát drága.

❖ Nyitott kérdés:

A sorozatos hazai kudarcok és a nemzetközi ellentétes trendek mikor ébresztik rá a döntéshozókat, hogy a K+F szféra teljesen más működési rendszere miatt nem hitelre, hanem tőkére és menedzsmentre van égető szüksége a hazai tudásvállalkozásoknak?

Egyik lábbal itt, a másikkal ott



❖ Probléma:

Az egyetemi, akadémiai szféra nem ad intézményes lehetőséget arra, hogy a kutatók félállásban tudásvállalkozásokat működtessenek anélkül, hogy akadémiai karrierjük sérülne.

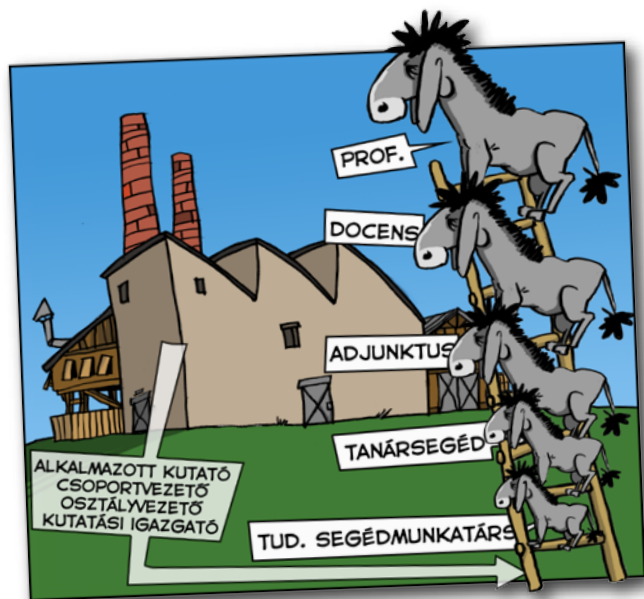
❖ Megoldás:

Föl kell lazítani az egyetemi karrier szorosan oktatás és kutatás központú rendszerét, honorálni kell az innovációs munkát is.

❖ Nyitott kérdés:

Hogyan lehet erre rábírnai az egyetemeket és főleg az ellenérdekelte kollégákat?

Visszatérés a számléltrára



❖ Probléma:

Az iparból gyakorlatilag nincsen visszatérési lehetőség az akadémiaira. Ki fogja akkor fejlesztési szemléletre, innovációra oktatni a jövő nemzedéket?

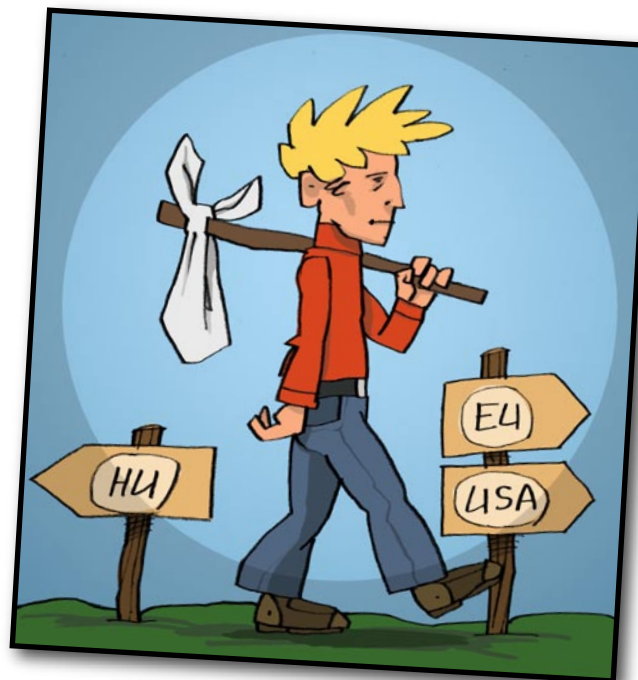
❖ Megoldás:

Létre kell hozni egyetemi magántanári státuszokat, amelyeket kifejezetten az iparban tapasztalatokat szerzett kutatók érdekei mentén alakítanak ki.

❖ Nyitott kérdés:

Hogyan lehet visszaadni a presztízsét az egyetemi katedrának? Hogyan lehet viszszaadni a sikeres üzletemberek és vállalkozókat az oktatásba?

Útilapu



❖ Probléma:

Nagy a felfelvőpiac a globális tudáspiacon, és a munka jellege miatt a külföldi elvándorlásnak nincsenek akadályai. A hazai pálya megtartó ereje csekély, és egyre romlik (részletesen lásd: Ságvári Bence: fiatalok érvényesülése a hazai tudományos intézményi rendszerben)

❖ Megoldás:

Itthon kell olyan környezetet teremteni, amely a tudás hazai hasznosításának kedvez.

❖ Nyitott kérdés:

Erről már eleget beszéltünk addig is, de továbbra sem sikerült eredményeket felmutatni. Vajon miért?

